

עודכן ב- 16/12/2007 03:30

אטומים לצרכי האקדמיה

הממשלה הפקירה את ההשכלה הגבוהה לחסדי פקידי האוצר, שכל עניינם בכך שהחור בגרוש לא יגדל

מאת צבי הכהן

הסגל האקדמי שובת זה שבעה שבועות, ועדיין מטרות השביתה אינן ברורות לציבור או אף מוצגות באופן מעוות. מה הן העובדות? האוניברסיטאות בישראל הן מהטובות בעולם. מדעני ישראל נמצאים בשורה הראשונה על פי כל מדד של מצוינות. האוניברסיטאות הן אחד ממנועי הצמיחה העיקריים של המשק בישראל. נגיד בנק ישראל הכריז לפני שבועות אחדים: "בלי ההשכלה הגבוהה אנחנו שום דבר".

ואכן, במחקר שפירסמו באחרונה ד"ר אמנון פרנקל וערן לק נמצא כי בממוצע עולמי תוספת של 1% בתקציב ההשכלה הגבוהה תעלה את התוצר המקומי הגולמי ב-0.5%. בישראל משמעות הדבר כי על ידי השקעה של 15 מיליון דולר בהשכלה הגבוהה, יעלה התוצר בכ-850 מיליון דולר. היש במשק השקעה טובה מזו?

הסגל האקדמי עובד ללא הסכם שכר זה שש שנים. שכרו נשחק זה עשור. הסיבה העיקרית לשחיקה היא העלאות שכר אוטומטיות הנהוגות במשק הציבורי, כגון העלאות אוטומטיות בדרגה, גמולי השתלמות והכללת רכיבי שכר נוספים בפנסיה. בסגל האקדמי לעומת זאת, אין העלאות אוטומטיות בדרגה, אין דרגות חדשות והקידום בדרגה הוא אטי ביותר ומבוסס על קריטריונים בינלאומיים של מצוינות.

כך למשל, על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עלה השכר במשק הציבורי מתחילת 1997 ועד עתה ב-59%, בעוד ששכרו הממוצע של הסגל האקדמי עלה בתקופה זו ב-22% בלבד. בסקטור המחקר והפיתוח, הדומה באופיו לסגל האקדמי, עלה השכר ב-132%, ובענף החשמל והמים ב-67%. הסקטור האחרון מורכב בעיקר מעובדי מקורות וחברת החשמל, שתיהן חברות ממשלתיות.

בחישוב משוקלל של כל הגורמים נשחק שכרנו בכ-35%-30%.

חשוב לציין שארגוני הסגל האקדמי אינם דורשים תוספות שכר כלל ועיקר. כל שביקשנו הוא לחזור לרמת השכר יחסית למשק שהיתה לסגל לפני עשור, ולכונן מנגנון שימנע את שחיקת השכר בעתיד. פקידי האוצר סירבו לדרישות אלו, שכן בכוונתם להמשיך ולשחוק את שכר הסגל האקדמי. על פי החשבונאות היצירתית של האוצר נשחק שכרנו בכ-3% בלבד.

פקידי האוצר אינם מנהלים מו"מ בתום לב. לאחר כל ישיבה שיש בה שמץ של התקדמות לעברנו, האוצר חוזר בו. באחת הישיבות האחרונות אנשיו אף הגדילו לעשות ודרשו בתמורה להסכם שכר חדש את הסכמת ארגוני הסגל לביטול הקביעות, לפיטורי חברי סגל אקדמי, לפגיעה בהסכמים קיבוציים, ועוד כהנה וכהנה - דרישות שעומדות בסתירה מוחלטת למסקנות ועדת שוחט שהאוצר חתום עליהן. התנהגות זו מעידה כאלף עדים כי אין בכוונת האוצר להגיע להסכם שכר, אלא להביא לפיצוץ המו"מ.

באמצעי התקשורת אנו מותקפים זה זמן על כך שאיננו פועלים גם למען הסגל הזוטר. אין דבר שרחוק יותר מן האמת. שכר הסגל הזוטר צמוד לזה של הסגל הבכיר, ולכן מעליית שכר הסגל הבכיר ייחנה גם הוא. בנוסף, קראנו לחברי הסגל הזוטר לא אחת להצטרף אלינו למאבק משותף על השכר ותנאי העבודה של המורים מן החוץ והסגל הזוטר. הסטודנטים לעומת זאת החליטו לתמוך במאבק, וביום שלישי הקרוב תתקיים בתל אביב הפגנה משותפת של חברי סגל וסטודנטים מכל רחבי הארץ.

לא אחת נטען כי שביתת הסגל האקדמי היא אנמית, צמחונית, חסרת גימיקים ולכן אינה מכוסה די הצורך על ידי התקשורת, וכתוצאה מכך מודעות הציבור אליה נמוכה. אסור להתבלבל בין כלים למטרות. המטרה היא הפעלת לחץ על מקבלי ההחלטות כדי לאפשר השגת הסכם שכר ראוי, שימנע את שחיקת השכר של הסגל בעתיד. השביתה עצמה וגימיק כזה או אחר המתלווים אליה, אינם אלא כלים המסייעים להשגת המטרה. כוחו של הסגל האקדמי בנחישותו לשבות למשך זמן ארוך ככל שיידרש, להשגת המטרה.

לכל מדינה יש משרד אוצר, אבל רק בישראל למשרד האוצר יש מדינה. הממשלה הפקירה את ההשכלה הגבוהה לחסדי פקידי האוצר אשר כל עניינם בכך שהחור בגרוש לא יגדל. מתי יתעשתו מקבלי ההחלטות, ייכנסו לעובי הקורה ויתחילו לנהל מו"מ ענייני?

פרופ' הכהן הוא יו"ר המועצה המתאמת של ארגוני הסגל האקדמי הבכיר בישראל

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון